

ПРИОРІТЕТНІ НАПРЯМКИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА ВИХОВАННЯ У МІСТІ МИКОЛАЄВІ, ЯК ЄДИНИЙ ЗАДУМ ЕКОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ МІСТА

Курепін В.М.,

*старший викладач кафедри
методики професійного навчання*

*Миколаївського національного аграрного університету
м. Миколаїв, Україна*

Екологічна ситуація, яка склалася в Україні, настійно вимагає швидкої перебудови мислення громадян країни і кожної конкретної людини, формування екологічної свідомості і екологічної культури. Дуже важливо, щоб усвідомлення значимості природи стало внутрішнім переконанням особистості [1]. Сьогодні немає людини, яка б не відчувала на собі стрімкого погіршення стану свого життєвого довкілля. Забруднення води в ріках, озерах, морях та повітря, яким дихаємо; проблема з забезпеченням якісною питною водою [2]; сумнівна якість більшості продуктів харчування внаслідок забруднення ґрунту і рослинності. Як наслідок – погіршення здоров'я більшості людей, поширення традиційних хвороб та поява нових

Екологічна освіта на порозі III-го тисячоліття стала необхідною складовою гармонійного, екологічно безпечного розвитку [3].

Екологічне виховання та інформування населення, підготовка висококваліфікованих фахівців названі у програмних документах найвизначних міжнародних форумах, присвячених навколишньому середовищу і сталому розвитку, одним із найважливіших і необхідних засобів здійснення переходу до гармонійного розвитку всіх країн світу.

Місто Миколаїв, у 1999 році, в особі виконкому Миколаївської міської ради, одним із перших в Україні підписав Аальборзьку Хартію і включився в кампанію по стійкому розвитку великих і малих європейських міст, взявши на себе зобов'язання за активною участю громадськості розробити і прийняти стратегічний план дій на XXI століття для досягнення стійкого розвитку. У тому же році Миколаївська міська рада прийняла Концепцію екологічного розвитку м. Миколаєва в XXI столітті й Місцевий план дій на XXI століття, які були розроблені за активною участю понад 40 тисяч представників міської громади і попередньо погоджені з нею шляхом проведення загальних слухань на загальноміському екологічному форумі. Прийнявши ці документи, Миколаїв став першим містом України, яке має свою екологічну

політику, що було відзначено на семінарі Асоціації міст України з питань екологічної політики на міському рівні.

Основою Екологічної політики, як єдиного задуму екологічного розвитку міста, є стійкий розвиток [4]. Це багатогранне поняття, що означає гармонійний розвиток економіки, соціальної сфери і навколишнього середовища в нерозривному взаємозв'язку. Стійкий розвиток означає розвиток без заповідання збитку основним екологічним, соціальним й економічним процесам, причому не завдає шкоди екологічним і суспільним системам, від яких ці процеси залежать, тобто нинішні покоління використовують ресурси навколишнього середовища, не зашкоджуючи майбутньому. Мова йде про досягнення змін загальної картини виробництва і споживання, здатної забезпечити всіх людей, які проживають нині та житимуть у майбутньому, достатньою кількістю соціальних й економічних послуг у межах, заданих умовами навколишнього середовища.

Процес розвитку місцевої екологічної політики з метою досягнення стійкого розвитку дає шанс міській владі розвивати більш інтегрований підхід до екологічних, економічних і соціальних завдань, а також працювати в демократичному партнерстві з жителями Миколаєва [5] саме таким чином, який в перспективі є взаємовигідним. Провідне місце в екологічній політики на Миколаївщині є екологічна освіта і виховання, які покликані забезпечити нині живуще покоління науковими знаннями про взаємозв'язок природи і суспільства [6], допомогти зрозуміти багатогранне значення природи для суспільства в цілому і кожної людини зокрема, сформувані прагнення і вміння брати активну участь в охороні й поліпшенні навколишнього середовища.

Концепція екологічної освіти у пріоритетних напрямках екологічної освіти міста Миколаєва передбачає:

1. Втілювати у життя екологічне виховання та просвіту мешканців міста, як неодмінні умови для здійснення міських програм впровадження роздільного збору твердих відходів, збереження і примноження зелених насаджень, поліпшення здоров'я населення.

2. Постійно розробляти та втілювати заходи щодо екологічного виховання та просвіти мешканців міста шляхом розробки та переробки методик, довідково-інформаційних видань.

3. Інтегрувати розроблені заходи щодо екологічного виховання та просвіти дітей у викладанні в середній школі охорони життя, біології, хімії, фізики, географії, природознавства та інших предметів. Включати в шкільні програми уроки або навчальні курси з питань сталого розвитку.

4. Продовжити практику добровільних громадських акцій по висадженню дерев, очищенню від сміття парків, берегів рік тощо з проведенням пропаганди таких заходів у ЗМІ та навчальних закладах.

5. Постійно проводити інформаційно-просвітницькі кампанії та просвітницьку роботу серед населення (у т.ч. семінари, тренінги, лекції тощо) з питань сталого розвитку, соціальної відповідальності, волонтерства, соціального проектування та основ управління здоров'ям.

6. Продовжити практику нових форм виховання й освіти, спецвипусків газет, спеціальних передач по телебаченню, інтелектуально-розважальні програми для різноманітних вікових груп.

7. Продовжити різноманітні заходи та кампанію пропаганди серед дітей «Життя без наркотиків, алкоголю, тютюну»; посилити фізичне виховання, поєднуючи його з екологічним.

8. Розробити заходи та організувати екологічний природно-технологічний парк популяризації екологічних знань і технологій у місті.

9. Забезпечувати підготовку викладачів та студентів за курсом регіональної екології для читання лекцій у школах міста.

10. Щорічно проводити соціальні уроки в школах міста для запобігання негативним явищам серед молоді.

11. Продовжувати співпрацю загальноосвітніх навчальних закладів з позашкільними освітніми установами, громадськими організаціями, чия діяльність пов'язана з вирішенням екологічних питань.

12. Розробити заходи та впровадити щорічний міських конкурс проектів екологічної спрямованості.

Таким чином, при реалізації вимог екологічного виховання необхідний комплекс таких методичних засобів і прийомів, щоб вивчення природи, будь-яке спілкування з нею залишало в пам'яті громадян глибокий слід, обов'язково впливало б на почуття і свідомість.

Список використаних джерел:

1. Артюхова Н. С. Нові обрії екологічного туризму на Миколаївщині // Розвиток туристичної галузі та індустрії гостинності: проблеми, перспективи, конкурентоздатність : матеріали I міжнар. конф. здобувачів та молодих вчених, м. Дніпро, 25 березня 2021р. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. С. 106-108. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9103>

2. Курепін В. М. Морські охоронні природні території як елементи національної екологічної мережі України // Academician Leo Berg – 140 years: Collection of Scientific Articles, Bendery, March 12, 2021. Bendery, Moldova : Eco-TIRAS International Association of River Keepers, 2021р. С. 394-399. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8859>.

3. Іваненко В.С. Окремі поняття екологічної безпеки життєдіяльності // Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності : матеріалиXVI Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, курсантів та студентів, м. Львів, 25 – 26 березня 2021р. – Львів : ЛДУ БЖД, 2021. – С. 192 – 194. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9075>.

4. Олюшинець А. П. Розвиток сільського зеленого туризму: перспективи Миколаївщини // Розвиток туристичної галузі та індустрії гостинності: проблеми, перспективи, конкурентоздатність : матеріали I Міжнародної конференції здобувачів та молодих вчених, м. Дніпро, 25 березня 2021р. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. С. 344-346. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9118>.

5. Блідар А. А., Пиріг О. І. Вплив процесів глобалізації та інтеграції суспільства на розвиток освіти в Україні // Актуальні проблеми життєдіяльності людини в сучасному суспільстві : тези доповідей здобувачів вищої освіти інженерно-енергетичного факультету та інших учасників освітнього процесу за результатами тематичного «круглого столу» на інженерно-енергетичному факультеті, м. Миколаїв, 18-20 листопада 2020 р. Миколаїв : Миколаївський національний аграрний

університет, 2020. С. 156-158.
URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8165>.

6. Іваненко В. С. Перспективи розвитку сільського зеленого туризму на Миколаївщині // Academician Leo Berg – 140 years: Collection of Scientific Articles Bendery, March 12, 2021 – Bendery. Moldova : Eco-TIRAS International Association of River Keepers, 2021. С. 110-115. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8863>.